

BERGEN
KOMMUNE

Fagavdeling barnehage og skole

Til
Skoler med minoritetsspråklige elever

Rundskriv 2019/13

Vår referanse: 2019/00239-13

Saksbehandler: Irene Lillebø

Dato: 19. februar 2019

Fra
Seksjon skole

Særskilt språkopplæring for elever fra språklige minoriteter. Skoleåret 2019-2020

Vedlagt følger retningslinjer for å søke midler til særskilt språkopplæring etter § 2-8 i opplæringsloven. For friskoler med rett til statstilskudd vedlegges et eget søknadsskjema.

I løpet av året vil Extens bli faset ut, og erstattet av Vigilo.
Søknad for 2019-2020 gjøres i Extens, men tildeling vil komme i Vigilo.

Frist for å søke midler for skoleåret 2019-2020 etter § 2-8 i opplæringslover er fredag 1. mars 2019.

Vedlegg:
Søknadsskjema for hjem - skole samarbeid
Søknadsskjema for friskoler med rett til statstilskudd.

Med hilsen
Seksjon skole

Marius Arnason Bøe - Seksjonsleder - seksjon skole
Florentino Bulnes - spesialrådgiver – seksjon skole

Dokumentet er godkjent elektronisk.

BERGEN KOMMUNE

Retningslinjer for opplæring av minoritetsspråklige elever

Versjon 1: 14.02.2019

I. Nasjonale føringer for særskilt språkopplæring for elever fra språklige minoriteter

1. Innledning

2. Særskilt språkopplæring

- 2.1 Særskilt norskopplæring
- 2.2 Morsmålsopplæring
- 2.3 Tospråklig fagopplæring på morsmålet og/eller på tilrettelagt norsk
- 2.4 Fritak fra vurdering med karakter for elever i et innføringstilbud
- 2.5 Fritak for opplæring og vurdering i norsk sidemål.
- 2.6 Karakter i læreplan i morsmål og i grunnleggende norsk
- 2.7 Elever med spesialpedagogiske behov

3. Opplæringstilbud for nyankomne minoritetsspråklig elever i grunnskolen

- 3.1 Målgruppen
- 3.2 Rett til å gå på nærscole
- 3.3 Innføringstilbud på en annen skole enn elevens nærscole
- 3.4 Unntak fra Læreplanverket i kunnskapsløftet
- 3.5 Fritak fra kravene til vurdering for nyankomne minoritetsspråklige elever
 - 3.5.1 Elever som begynner grunnskoleopplæringen i Norge det første halvåret og siste halvdel av et opplæringsår
 - 3.5.2 Fritak fra vurdering for nyankomne elever i et innføringstilbud
- 3.6 Lengde på innføringstilbud
- 3.7 Et ekstra opplæringsår
- 3.8 Private skoler med rett til statstilskudd

II. Retningslinjer for opplæring av minoritetsspråklige elever i Bergen kommune

1. Generelt

- 1.1 Rektor har ansvar for å treffe vedtak etter § 2-8 i opplæringsloven
- 1.2 Migrasjonspedagogisk team
- 1.3 Bruk av utenlandske læremidler i morsmålsopplæring eller tospråklig fagopplæring

2. Vilkår for rett til særskilt språkopplæring i Bergen kommune

- 2.1 Særskilt norskopplæring
 - 2.1.1 Læreplan i grunnleggende norsk
 - 2.1.2 Nivå 2
 - 2.1.3 Rektor treffer vedtak etter ressurstildeling
- 2.2 Morsmålsopplæring og/eller tospråklig fagopplæring
 - 2.2.1 Midler til morsmålsopplæring og/eller tospråklig fagopplæring
 - 2.2.2 Skolen vurderer om morsmål eller tospråklig fagopplæring er nødvendig
- 2.3 Ressurstildeling fra fagavdeling
- 2.4 Rektor treffer enkeltvedtak

3. Bergen kommunes retningslinjer for opplæringstilbud for nyankomne minoritetsspråklige elever

3.1 Retningslinjer for nærskolen

- 3.1.1 Førstemøte med nærskolen
- 3.1.2 Møteforberedelse til velkomstsamtalen
- 3.1.3 Helse
- 3.1.4 Skoleskyss
- 3.1.5 Nyankomne elever på 1. og 2. trinn
- 3.1.6 Nyankomne elever på 3. – 10. trinn
- 2.1.7 Nyankomne elever som starter på nærskolen i siste del av 2. trinn
- 2.1.8 Foresatte/elev som velger nærskole
- 3.1.9 Rutiner ved søknad om innføringsskoler

3.2 Retningslinjer for innføringsskoler

- 3.2.1 Informasjon til elever og foresatte
- 3.2.2 Kartlegging av elevenes skolebakgrunn
- 3.2.3 Skolefritidsordning (SFO)
- 3.2.4 Skoleskyss
- 3.2.5 Lengde på innføringstilbud
- 3.2.6 Skolebytte i innføringsperiode
- 3.2.7 Skolebytte etter innføringsperiode
- 3.2.8 Overføringsrutiner fra innføringsskoler til elevens nærskole eller annen skole
- 3.2.9 Budsjettrutiner for innføringsskoler
- 3.2.10 Tildelingsmodell for innføringsskoler
- 3.2.11 Retningslinjer for innføringsskoler som søker ekstraressurs

4. Administrative rutiner

4.1 Registreringsrutiner

- 4.1.2 Registrering av karleggingsresultater i språkkompetanse i norsk
- 4.1.3 Registreringsrutiner for nye elever ved kommunale og private skoler
- 4.1.4 Registreringsrutiner for elever som mister retten til særskilt språkopplæring
- 4.1.5 Registreringsrutiner for elever som går i innføringsskoler
- 4.1.6 Registreringsrutiner for elever som går ut av innføringsskoler
- 4.1.7 Registreringsrutine for elever som blir overført fra en annen skole eller fra innføringsskoler
- 4.1.8 Registreringsrutine i Extens for elever som ikke har mottatt personnummer

4.2 Utmeldingsrutiner

4.3 Klagebehandling

4.4 Tilsetting av tospråklig faglærer - morsmålslærer

4.5 Innkjøp av læremidler til morsmåls- og fagopplæring på morsmål

4.6 Timeplaner for tospråklig faglærer- morsmålslærer

5. Ekstra tildelinger

6. Veiledning i migrasjonspedagogikk

7. Begrepsdefinisjoner

8. Viktige linker

I. Nasjonale føringer for særskilt språkopplæring for elever fra språklige minoriteter

1. Innledning

Målgruppe for særskilt språkopplæring for elever fra språklige minoriteter etter § 2-8 i opplæringsloven er elever som har et annet morsmål enn norsk og samisk.

Grunnskoleelever fra språklige minoriteter representerer et etnisk, religiøst, kulturelt og språklig mangfold. De kommer til skolen med svært ulike forutsetninger. Disse elevene, som alle andre elever i grunnskolen, har en generell rett til en opplæring som er tilpasset den enkeltes forutsetninger. I tillegg har den enkelte elev rett til særskilt språkopplæring inntil eleven har *«tilstrekkeleg dugleik i norsk til å følge den vanlege opplæringa»*. Om nødvendig har eleven også rett til morsmålsopplæring, tospråklig fagopplæring på morsmål eller på tilrettelagt norsk.

Retten er den samme enten elever går ved kommunal grunnskole eller privat grunnskole, og fremkommer av henholdsvis § 2-8 i opplæringsloven og § 3-5 i privatskoleloven.

Minoritetsspråklige elever som *"har tilstrekkeleg dugleik i norsk"* til å følge den ordinære opplæringen i skolen, har verken rett til særskilt norskopplæring, morsmålsopplæring eller tospråklig fagopplæring på morsmål eller tilrettelagt norsk.

Avgjørelsen om hvem som har tilstrekkelig kompetanse eller ikke i norsk, og hvem som trenger morsmål- og/eller tospråklig fagopplæring krever en individuell vurdering av den enkelte elevs behov. Hver enkelt elev må vurderes individuelt i forhold til om slik opplæring anses som nødvendig. Det avgjørende for denne vurderingen vil være om eleven har behov for en slik opplæring for å bli i stand til å følge den ordinære opplæringen ved skolen. Denne vurderingen må ligge til grunn før skolen treffer enkeltvedtak, og dokumentasjon for vedtaket er kartleggingsresultater av elevenes språkkompetanse i norsk.

2. Særskilt språkopplæring

Særskilt språkopplæring består av særskilt norskopplæring, morsmål og tospråklig fagopplæring, på morsmålet eller på tilrettelagt norsk.

2.1 Særskilt norskopplæring

Elever som starter skolegangen sin i Norge med begrensede ferdigheter i norsk, og som ikke kan ta del i den ordinære opplæringen med godt utbytte, gis særskilt norskopplæring så lenge de har behov for det.

Skoleeier velger om den særskilte norskopplæringen skal gis etter læreplanen i grunnleggende norsk for språklige minoriteter, eller i form av særskilt tilpasning av den ordinære læreplanen i norsk.

Læreplanen i grunnleggende norsk for språklige minoriteter er en overgangsplan som bare skal nyttes til elevene er i stand til å følge opplæring etter den ordinære læreplanen i norsk. Læreplanen er nivåbasert, aldersuavhengig. Før opplæringen starter, må det tas standpunkt til hvilket nivå i læreplanen opplæringen skal ta utgangspunkt i for den enkelte elev.

Et hovedmål for opplæringen i grunnleggende norsk er utvikling av språklig selvtillit og trygghet. Opplæringen skal fremme norskspråklig utvikling, slik at elevene blir i stand til å følge ordinær opplæring i norsk og andre fag på norsk. Opplæringen må derfor ses i

sammenheng med opplæringen i øvrige fag og den ordinære læreplanen i norsk. Det skal legges til rette for at elevene gjennom utvikling av gode læringsstrategier og innsikt i egen språklæring utvikler sine norskspråklige ferdigheter så raskt som mulig.

Opplæringen i grunnleggende norsk skal ivareta lese- og skriveopplæringen og bidra til å utvikle elevenes ordforråd og begrepsforståelse i ulike fag. Samordning med lese- og skriveopplæring i morsmål og tospråklig fagopplæring kan styrke opplæringen i grunnleggende norsk. Opplæringen skal også bidra til interkulturell forståelse. Fleksibilitet, individuell og lokal tilpasning er følgende sentrale elementer i organisering av opplæringen.

2.2 Morsmålsopplæring

Morsmålsopplæring for elever fra språklige minoriteter er et opplæringstilbud for elever som har et annet morsmål enn norsk og samisk. Retten til opplæring på morsmål kan ikke strekke seg lenger enn retten til særskilt norskopplæring. Opplæringen følger læreplan i morsmål for elever fra språklige minoriteter. Hovedformålet med læreplan i morsmål for språklige minoriteter er «...å styrke elevenes forutsetninger for å beherske det norske språket og derved deres læringsmulighet gjennom utvikling av grunnleggende lese- og skriveferdigheter, ordforråd og begrepsforståelse på morsmålet». Interkulturell forståelse og utvikling av språklig selvtilit, trygghet, bidrar til utvikling av en tospråklig identitet og et sammenliknende perspektiv på norsk og morsmål. Opplæringen skal videre bidra til utvikling av gode læringsstrategier og innsikt i egen språklæring.

En forutsetning for å kunne oppfylle intensjonene i opplæringsloven § 2-8 og læreplanen i morsmål er at eleven har en aldersadekvat kompetanse i sitt morsmål.

Timeplanmessig bør opplæringen så langt det er praktisk mulig, legges i tilknytning til elevenes skoledag.

2.3 Tospråklig fagopplæring på morsmålet og/eller på tilrettelagt norsk

Fagopplæring på morsmål og/eller på tilrettelagt norsk, har som overordnet mål å gjøre skolens lærestoff tilgjengelig inntil elevene kan følge ordinær fagopplæring.

Denne opplæringen forutsetter et nært samarbeid mellom de ulike lærere som er involvert i opplæring av minoritetsspråklige elever slik at lærestoff i fagopplæring på morsmålet eller tilrettelagt norsk er relevant og tilpasset elevenes forutsetninger. Undervisningstimene skal være integrert i elevenes timeplan.

2.4 Fritak fra vurdering med karakter for elever i et innføringstilbud.

Elever som deltar i innføringstilbud kan fritas fra vurdering med karakter i hele perioden eleven er i innføringstilbud. Eleven kan fritas fra både halvårsvurdering med karakter og standpunktvurdering. (Forskrift til opplæringsloven § 3-21 andre ledd og forskrift til privatskoleloven § 3-20 andre ledd).

2.5 Fritak for opplæring og vurdering i norsk sidemål.

Elever som har enkeltvedtak om særskilt språkopplæring etter opplæringsloven § 2-8, har krav på fritak fra opplæring i skriftlig sidemål i perioden som enkeltvedtaket varer, jf. forskrift til opplæringsloven § 1-11 bokstav d. Etter at eleven ikke lenger har rett til særskilt språkopplæring etter opplæringsloven § 2-8, kan eleven ha rett til fritak fra vurdering med karakter i skriftlig sidemål, jf. forskrift til opplæringsloven § 3-22 førsteledd.

2.6 Karakter i morsmål og i grunnleggende norsk.

Det gis ikke karakter i morsmål etter læreplan i morsmål eller i norsk etter læreplan i grunnleggende norsk. Begge læreplaner er overgangsfag. Elevene som får tilstrekkelig kompetanse i norsk skal følge ordinær undervisning og retten til morsmålsopplæring oppheves.

2.7 Elever med spesialpedagogiske behov.

Elever som får opplæring etter opplæringsloven § 2-8 p.g.a utilstrekkelig kompetanse i norsk, og har behov for spesialundervisning etter opplæringsloven § 5-1, skal ivaretas som skolens øvrige elever innenfor det ordinære spesialpedagogiske tilbudet på skolen.

3. Opplæringstilbud for nyankomne minoritetsspråklig elever i Grunnskolen

3.1. Målgruppen

I følge opplæringsloven § 2-1 har nyankomne barn i grunnskolealder, som sannsynligvis blir i landet i mer enn tre måneder, rett til å begynne på skole så snart de kommer til Norge¹. Nærskolen må foreta en vurdering av om det er sannsynlig at barnet vil bli i Norge mer enn tre måneder.

3.2 Rett til å gå på nærskole

Nyankomne elever i grunnskolealder som alle andre elever i grunnskolen, har rett til å gå på nærskolen med mindre de velger å takke ja til et tidsbegrenset særskilt opplæringstilbud (innføringstilbud) for nyankomne elever på en annen skole enn elevens nærskole. Når grunnskoleeleven ikke lenger går i et innføringstilbud, har eleven rett til å gå på nærskolen².

3.3 Innføringstilbud på en annen skole enn elevens nærskole

Skoleeier kan tilby et innføringstilbud til nyankomne elever, jf. Opplæringsloven § 2-8 femte ledd og § 3-5 femte ledd. Bestemmelsene innebærer en begrenset rett for skoleeier til å gjøre unntak fra opplæringsloven § 8-2 om at elevene til vanlig ikke skal organiseres etter faglig nivå, kjønn eller etnisk tilhørigheter, fra opplæringsloven § 8-1 om retten til å gå på nærskolen, og fra Læreplanverket for kunnskapsløftet.

Det heter i opplæringsloven § 2-8 femte ledd første punktum og privatskoleloven § 3-5 femte ledd første punktum at skoleeier «...*kan organisere særskilt opplæringstilbud for nykomne elever i egne grupper, klasser eller skular.*» Skoleeier kan selv velge om de ønsker å tilby et særskilt opplæringstilbud organisert i grupper, klasser eller skoler. Tilbudet er frivilling, og det kreves samtykke fra foresatte før det fattes vedtak om at eleven tar imot innføringstilbudet på en annen skole enn nærskolen, § 2-8 siste ledd.

3.4 Unntak fra Læreplanverket i kunnskapsløftet

Etter opplæringsloven § 2-8 femte ledd og privatskoleloven § 3-5 femte ledd kan det gjøres avvik fra læreplanverket ved enkeltvedtak om særskilt språkopplæring i innføringstilbud. Avvikene gjelder bare den aktuelle eleven og kan bare gjøres i den utstrekning det er nødvendig for å ivareta elevenes behov, og må derfor baseres på en individuell vurdering av hva som er det beste for eleven

¹ Opplæringsloven § 2-1 Retten til grunnskoleopplæring gjeld når det er sannsynleg at barnet skal vere i Noreg i meir enn tre måneder. Plikta til grunnskoleopplæring byrjar når opphaldet har vart i tre måneder. Departementet kan i særlege tilfelle fritta elevar frå denne plikta.

² Opplæringsloven § 8-1. Skolen grunnskoleelevane har rett til å gå på den skolen som ligg nærast eller ved den skolen i nærmiljøet som dei soknar til.

3.5 Fritak fra kravene til vurdering for nyankomne minoritetsspråklige elever

3.5.1 Elever som begynner grunnskoleopplæringen i Norge det første halvåret og siste halvdel av et opplæringsår.

Rektor kan innvilge fritak fra vurdering med karakter for minoritetsspråklige elever i grunnskolen det første halvåret etter at de er kommet til Norge, dersom det er den siste halvdel av et opplæringsår og foreldrene ber om det. Dette gjelder både for halvårsvurdering med karakter og standpunkt karakterer. (Se forskrift til opplæringsloven § 3.21 første ledd og forskrift til privatskoleloven § 3-20 første ledd)

Minoritetsspråklige elever skal ikke fritas fra vurdering med karakter automatisk. Foreldrene til eleven skal ha mulighet til å velge om de ønsker fritak fra vurdering med karakter eller ikke. Fritaket vil ikke automatisk gjelde for alle fag, men de fagene hvor foreldrene ber om det. Rektor må fatte enkeltvedtak om at eleven skal ha fritak fra vurdering med karakter, og i hvilke fag. Fritaket gjelder bare for vurdering med karakter. Elever som får fritak etter denne bestemmelsen, vil fortsatt ha krav på underveisvurdering uten karakter, herunder halvårsvurdering uten karakter. (se forskrift til opplæringsloven § 3-21 første ledd og forskrift til privatskoleloven § 3-20 første ledd).

3.5.2 Fritak fra vurdering for nyankomne elever i et innføringstilbud.

Elever som har et enkeltvedtak om særskilt språkopplæring, der det er fastsatt at eleven skal få hele eller deler av opplæringen i et innføringstilbud, kan fritas fra vurdering med karakter i hele perioden han eller hun er i innføringstilbudet. Eleven kan fritas fra både halvårsvurdering med karakter og standpunkt vurdering. Dette gjelder også for friskole. (forskrift til opplæringsloven § 3-21 andre ledd og forskrift til privatskoleloven § 3-20 andreledd).

3.6 Lengde på innføringstilbud

Opplæringstilbud for nyankomne elever ved et innføringstilbud kan være i inntil 2 år og vedtaket fattes for ett år av gangen. En forutsetning for å fatte vedtak om hvor lenge eleven skal gå på et innføringstilbud er elevenes norsksferdigheter (Opplæringsloven § 2-8 og privatskoleloven § 3-5).

3.7 Et ekstra opplæringsår

Skoleeier, etter søknad og samtykke fra foresatte, kan la en elev gå et ekstra år eller la en elev begynne på et årstrinn lavere enn alderen skulle tilsi³ « *..dersom det i det enkelte tilfellet verkar formålsteneleg* ⁴».

3.8 Private skoler med rett til statstilskudd

Private skoler med rett til statstilskudd kan organisere innføringstilbud for nyankomne elever når det foreligger vedtak fra kommunen. Privatskoler som ønsker et innføringstilbud for nyankomne elever må sørge for å orientere kommunen før det gjøres vedtak etter opplæringsloven § 2-8 femte ledd eller privatskoleloven § 3-5 femte ledd⁵.

Elever i private grunnskoler kan ikke være deltids elever. Det innebærer at en elev ikke kan gå delvis i et innføringstilbud i en offentlig grunnskole og samtidig være elev i en privat grunnskole⁶.

³ Opplæringsloven § 2-1

⁴ Jf. Ot.prp.nr. 46(1997-98)side 135

⁵ Privatskoleloven § 3-5

⁶ Økonomiforskrift til privatskoleloven § 13

II. Retningslinjer for opplæring av minoritetsspråklige elever i Bergen Kommune

1. Generelt

1.1 Rektor har ansvar for å treffe vedtak etter § 2-8

Det er rektor ved den enkelte skole med samtykke fra foreldrene som i første instans avgjør om en elev har behov for særskilt språkopplæring etter § 2-8. En forutsetning for å kunne søke er at eleven er kartlagt og at det foreligger kartleggingsresultater som dokumenterer at eleven ikke har tilstrekkelig kompetanse i norsk til å kunne følge ordinær opplæring.

I § 2-8 står følgende om kartlegging: ”Kommunen *skal kartlegge kva dugleik elevane har i norsk før det blir gjort vedtak om særskild språkopplæring. Slik kartlegging skal også utførast undervegs i opplæringa for elevar som får særskild språkopplæring etter føresegna, som grunnlag for å vurdere om elevane har tilstrekkeleg dugleik i norsk til å følge den vanlege opplæringa i skolen*”.

Leddet presiserer at kommunen har plikt til å kartlegge tilstrekkelighet i norsk før det treffes vedtak om særskilt språkopplæring. En slik kartlegging skal også utføres underveis i opplæringen. I Bergen kommune har skoleeier delegert kartlegging og vedtaksmyndighet til rektor ved den enkelte skole. Rektor treffer enkeltvedtak etter fagavdelingen har foretatt ressurstildeling.

Vedtaket etter § 2-8 skal følge saksbehandlingsreglene i forvaltningsloven.

Forvaltningsloven sikre god informasjon om prosessen, mulighet til å se hva dere har basert avgjørelse på og mulighet til å klage på avgjørelse.

Skolen skal gi skriftlig beskjed til partene om enkeltvedtaket så snart som mulig. Det skal gis informasjon om klagerett, at klagefristen er 3 uker og at klagen skal sendes til den som fattet enkeltvedtaket samt om retten til å se sakens dokumenter.

Vedtaket skal være alltid være skriftlig og skal innholdet t informasjon om organisering, ressurstildeling og innhold.

1.2 Migrasjonspedagogisk team

Skolen etablerer et migrasjonspedagogisk team for å kvalitetssikre arbeidet med kartlegging og vurdering av elevens språksituasjon. Fortrinnsvis bør en bruke de lærerne som står eleven nærmest: kontaktlærer, tospråklig faglærer og lærer som underviser i særskilt norskopplæring. Skolen må skaffe seg informasjon om elevens språkferdighet og faglige utvikling, slik at opplæringen kan tilpasses elevens forutsetninger og samtidig sikre retten til særskilt opplæring etter § 2-8 i opplæringsloven.

En måte å skaffe slik informasjon på, er å kartlegge eleven kontinuerlig i den daglige opplæringen eller i spesielt tilrettelagte situasjoner med utvalgte kartleggingsverktøy. Innstilling til Stortinget nr. 110 (1998/1999) gir føringer for kartleggingen av elevens kompetanse. Innstillingen legger vekt på at ”-norskferdighetene til et barn er et komplekst nettverk av integrerte delkunnskaper, og det bør derfor legges avgjørende vekt på en lærergruppebasert lokal kartlegging av barns språkferdigheter og skolefremgang”. På [Utdanningsdirektoratets hjemmeside](#) finnes kartleggingsverktøy som skolen skal bruke.

1.3 Bruk av utenlandske læremidler i morsmålsopplæring eller tospråklig fagopplæring

Vi gjør skolene oppmerksom på at læremidler kjøpt fra utlandet kan stride både innholdsmessig og pedagogisk mot læreplaner i Kunnskapsløftet i Norge.

Undervisningen i Norge er regulert av læreplaner i Kunnskapsløftet og lærere er forpliktet til å følge norske læreplaner. Derfor er det svært viktig at lærere er bevist i forhold til bruk av læremidler kjøpt i utlandet. Læremidler som skal brukes i grunnskolen skal være i samsvar med norsk læreplaner og regelverket.

2. Vilkår for rett til særskilt språkopplæring i Bergen kommune

2.1 Særskilt norskopplæring

Elevenes språkkompetanse i norsk kartlegges og nivåplasseres. Kartleggingsresultatene danner grunnlaget for å søke ressurser til særskilt norskopplæring etter § 2-8. Det skal brukes Utdanningsdirektoratet sitt kartleggingsverktøy med Bergen kommunes [aldersadekvate konkretisering](#). Kartleggingsresultater skal registres i [Conexus Engage](#) (tidligere Vokal)⁷. Datoen fra Conexus må legges manuelt inn i Extens. Kun skolene som registrerer kartleggingsdatoen i Extens vil få tildelt midler.

2.1.1 Læreplan i grunnleggende norsk

Alle kommunale skoler som mottar midler til særskilt norskopplæring etter opplæringslovens § 2-8, skal følge [Læreplan i grunnleggende norsk for språklige minoriteter \(NOR7-1\)](#) til elevene har fullført nivå 2 i læreplanen.

2.1.2 Nivå 2 i læreplan i grunnleggende norsk

Fra bestått nivå 2 skal elevene gå over til ordinær læreplan i norsk og retten til særskilt norskopplæring bortfaller.

2.1.3 Femårssamtale

For Bergen kommune er det et mål at elever oppnår tilstrekkelige norskerferdigheter tilsvarende nivå 2, i løpet av 3 år.

Dersom det søkes for elever ut over 5 år må det søkes særskilt. Søknad skal begrunnes og elevenes behov dokumenteres. Fagavdelingen vil invitere skoler som søker for samme elev i mer enn 5 år til en samtale om elevenes videre opplæring.

2.1.4 Rektor treffer vedtak etter ressurstildeling

Etter at skolen har fått tildelt midler til særskilt norskopplæring skal rektor treffe enkeltvedtak for den enkelte elev for ett skoleår. Vedtaket skal inneholde beskrivelse av: ressurs, innhold og organisering av opplæringen.

2.2 Morsmålsopplæring og/eller tospråklig fagopplæring

2.2.1 Midler til morsmålsopplæring og tospråklig fagopplæring

Skolene kan om nødvendig søke morsmålsopplæring fra 1.-4. trinnet og tospråklig fagopplæring fra 5.-10. trinn.

2.2.2 Skolen skal vurdere om morsmål eller tospråklig fagopplæring er nødvendig

Skolene vurderer om eleven « om nødvendig har elevar også rett til morsmålsopplæring, tospråkleg fagopplæring eller begge delar....§2-8» . I Ot prp. NR. 55 – 2013-2004, har

⁷ <http://conexus.net/nb/engage/>

stortinget understreket at **nødvendighet gjelder** for «*Elever med svært avgrensa dugleik i norsk kan ha rett til morsmål/fagopplæring*».

I vurderingen skal skolene ta i betraktning:

A. Om eleven har aldersadekvat kompetanse i morsmål

Eleven skal ha en aldersadekvat kompetanse i sitt morsmål for å kunne benytte det til begrepsinnlæring, lese-, skrive- og fagopplæring.

B. Nødvendighet av morsmål og tospråklig fagopplæring

Det kan søkes morsmål og tospråklig fagopplæring *i inntil 3 år*, med mulighet til *å søke 2 ekstra år hvis eleven ikke har oppnådd nivå 2 i læreplan i grunnleggende norsk*. Skolene kan motta ressurser til morsmål og/eller tospråklig fagopplæring for samme elev i maksimalt 5 år. Dersom det allikevel søkes for elever ut over 5 år må det søkes særskilt. Søknad skal begrunnes og elevenes behov dokumenteres

2.2.3 Ressurstildeling fra fagavdeling

Fagavdelingen tildeler ressurser til morsmål og tospråklig fagopplæring i form av stillinger.

2.2.4 Rektor treffer enkeltvedtak

Etter at rektor har fått tildelt ressurser fra fagavdeling, treffes enkeltvedtak. Enkeltvedtaket gjelder for den enkelte elev og ett skoleår. Vedtaket skal inneholde følgende beskrivelse: ressurstildeling, innhold og organisering av opplæringen.

Bergen kommunes retningslinjer for opplæringstilbud for nyankomne minoritetsspråklige elever

3.1 Retningslinjer for nærskolen

3.1.1 Første møte med nærskolen

Nyankomne elever skal ta kontakt med sin nærskole. Nærskolen har ansvar for den første samtalen med foresatte, registrering, kartlegging og vurdering av et adekvat opplæringstilbud. Som regel er den første kontakten med nærskolen når foreldrene registrerer eleven. I denne registreringen får skolen verdifull informasjon om familien og eleven. Informasjonen danner grunnlag for en mer utdypende velkomstsamtale. Registrering er også en god anledning til å avtale tidspunktet for det første møtet og finne ut om familien trenger tolk. Ved registrering oppretter nærskolen elevmapper og registrerer elevene i Extens/Vigilo

3.1.2 Møteforberedelse til velkomstsamtalen

Nærskolen inviterer familien til en velkomstsamtale. Nærskolen må sørge for tolk og faste ansvarspersoner som gjennomfører samtalen. Dette kan være administrasjonen, leder av migrasjonspedagogisk team, rådgiver osv. I den første samtalen med nyankomne foreldre må nærskolen sørge for en god planlegging av møteinnholdet (bruk mal for Velkomstsamtale på nærskolen). Skolen må, i samråd med foresatte, vurdere om eleven skal begynne på sin nærskole eller søke plass på en innføringskole. Nyankomne elever på 1. og 2. trinnet starter

på et tilrettelagt tilbud på nærskolen. Elever på 3. – 10. trinn kan søke plass på innføringsskoler på barnetrinnet eller ungdomstrinnet.

3.1.3 Helse

Fagavdeling sender melding til skolehelsetjeneste og Fylkestannlegen om elever som tilbys plass på innføringsskole. Nærskolen må melde fra om nyankomne elever på 1. og 2. trinn, og for nyankomne elever som starter på nærskolen.

Nærskole melder nyankomne elever til Helse- og tannlegehelsetjenesten.

Fylkestannlegen i Hordaland

Hordaland fylkeskommune

Tannhelseavdelinga

Postboks 7900

5020 BERGEN

3.1.4 Skoleskyss

Nyankomne elever på nærskolen følger de samme skyssregler som ordinære elever i skolen.

3.1.5 Nyankomne elever på 1. og 2. trinn

Nærskolen kan søke Fagavdeling barnehage og skole om ressurser til å opprette et tilrettelagt tilbud på nærskolen for nyankomne på 1. og 2. trinnet (bruk mal for Søknad innføringsskole 3.-6. trinn, tilrettelagt tilbud 1.-2. trinn).

3.1.6 Nyankomne elever på 3. - 10. trinn

Nærskolen søker fagavdeling barnehage og skole om plass i innføringsskole etter samtykke fra foresatte (bruk mal for Søknad innføringsskole 3.-6. trinn, tilrettelagt tilbud 1.-2. trinn).

3.1.7 Nyankomne elever som starter på nærskolen i siste del av 2. trinn

Nyankomne elever på 2. trinn får et tilrettelagt tilbud på nærskolen. Elever som starter på dette trinnet i løpet av vårhalvåret kan få innføringstilbud fra 3. trinn dersom eleven har behov for det, og foresatte ønsker det. Skolen sender søknad om plass i innføringsklasse til fagavdelingen, på samme måte som andre søknader om innføringstilbud. Fagavdelingen gjør vedtak om plass på en innføringsskole.

3.1.8 Foresatte/ elev som velger nærskole

Foresatte kan velge om de vil ta imot innføringstilbudet på en innføringsskole. Dersom foresatte velger bort innføringstilbudet starter eleven i en ordinær klasse på nærskolen. Skolen kan deretter søke ressurser etter § 2-8.

3.1.9 Rutiner ved søknad om innføringsskoler

Fagavdelingen treffer vedtak etter søknad fra nærskolen. Nærskolen er ansvarlig for kontakt med foresatte under behandling av søknaden. Vedtaket sendes til foresatte, nærskolen, innføringsskolen, fylkestannlegen og skolehelsetjenesten. Når nærskolen har fått vedtaket om plass på innføringsskolen er nærskolen ansvarlig for å overføre elevinformasjon til innføringsskolen.

3.2 Retningslinjer for innføringsskoler

3.2.1 Informasjon til elever og foresatte

Innføringsskolen må sørge for god informasjon om skolens daglige rutiner, skolereglement i Bergen kommune og det norske skolesystemet generelt. Det må også informeres om elevens rettigheter etter § 2-8.

3.2.2 Kartlegging av elevenes skolebakgrunn

Elevens skolebakgrunn og skolefaglige ferdigheter i fag som engelsk, naturfag, samfunnsfag og matematikk skal kartlegges. Det anbefales at en bruker [Udires kartlegging av skolefaglige ferdigheter](#) på ungdomstrinnet.

3.2.3 Skolefritidsordning (SFO)

Nyankomne elever som går på en innføringsskole har rett til å gå på SFO på innføringsskolen etter søknad.

3.2.4 Skoleskyss

Nyankomne elever på innføringsskoler følger de samme skyssregler som ordinære elever ved skolen. Kostnad til skyss konteres (betales) på den enkelte innføringsskole og skal merkes med prosjektnummer 017637. Refusjon for skyssutgifter dekkes sentralt ved budsjettjustering ved slutten av kalenderåret.

3.2.5 Lengde på innføringstilbud

Opplæring for nyankomne elever ved et innføringstilbud kan vare i inntil 2 år og vedtaket kan fattes for inntil ett år av gangen. Innføringsskoler ved rektor treffer enkeltvedtak hvis innføringsskoler vurderer at eleven har behov for ett andre år i innføringsklasse.

3.2.6 Skolebytte i innføringsperiode

Når en elev går i 7. trinn på en innføringsskole og fortsatt har behov for innføringstilbud på ungdomstrinnet, søker innføringsskolen fagavdelingen om plass for eleven.

3.2.7 Skolebytte etter innføringsperiode

Elever som går i innføringsklasse på barnetrinnet skal som hovedregel tilbake til nærskolen. Ungdomstrinns elever kan velge å fullføre hele ungdomsskolen på innføringsskolen. Etter innføringsperioden har eleven samme rett til fritt skolevalg som andre elever i Bergen kommune. Dette medfører at eleven kan søke seg til annen skole enn den nærmeste skole. Slike saker skal behandles som søknad om skolebytte.

3.2.8 Overføringsrutiner fra innføringsskoler til elevens nærskole eller annen skole

Innføringsskolen har ansvar for at eleven får besøkt nærskolen før overføring og har ansvar for å innkalle til et overføringsmøte.

Overføringsmøtet skal inneholde følgende:

- Gjennomgang av elevmappen
- Gjennomgang av kartleggingsresultater i grunnleggende norsk og morsmål
- Gjennomgang av rapport om opplæringen eleven har hatt på innføringsskolen i fag som: engelsk, matematikk, samfunnsfag, naturfag, norsk og morsmål. Rapportene må også ha en beskrivelse av læremidler som ble brukt og eventuelt anbefalinger til videre bruk på nærskolen

3.2.9 Budsjettrutiner for innføringsskoler

Fra 1.1.2018 innfører vi ett prosjektnummer for registrering av lønn til morsmåslærer og ett for innføringsskoler. Ved utbetaling av lønn til morsmåslærer skal innføringsskolene bruke prosjektnummer 017668. Prosjektnummeret skal registreres i lønssystemet, Agresso HR, for den enkelte morsmåslærer.

Det forutsettes at ressurser tildelt innføringsskolene brukes i henhold til forutsetningene. Ved avvik må innføringsskoler ta kontakt med fagavdeling.

Ved bruk av tildelte midler til innføringsskolene skal det brukes prosjektnummer **019091**.

Lønn for særskilt norsklærere registreres med prosjektnummer i lønssystemet, Agresso HR.

Når det gjelder de andre poster i tildelingen brukes prosjektnummer på vanlig måte.

3.2.10 Tildelingsmodell for innføringsskoler med innføringsskoler

Tildeling innføringsskoler barnetrinnet						
Oppdatert 2017						
	Opp til 25 elever		26 -30 elever		31 -35 elever	
Lærerressurs:	225 %	1 473 800	275 %	1 801 300	325 %	2 128 800
Assistentressurs:	50 %	250 000	50 %	250 000	50 %	250 000
Merkantilressurs grunnressurs:	10 %	57 500	10 %	57 500	10 %	57 500
Merkantilressurs elevbeløp:	1 000	25 000	1 000	32 000	1 000	37 000
Adm.ressurs grunnressurs:	10 %	81 000	10 %	81 000	10 %	81 000
Adm.ressurs elevbeløp:	1 000	25 000	1 000	32 000	1 000	37 000
Driftsmidler grunnressurs:	62 000	62 000	62 000	62 000	62 000	62 000
Driftsmidler elevbeløp:	1 000	25 000	1 000	32 000	1 000	37 000
Sum:		1 999 300		2 347 800		2 690 300
Elevtildelinger via den ordinære budsjetttildelingsmodellen vil IKKE komme i tillegg, men bli samordnet med ovennevnte tildelinger.						

Kommunale skoler registrerer elevenes behov for særskilt språkopplering i Extens (Se Extens for språklige minoriteter). Private skoler benytter seg av søknadsskjema for private skoler med rett til statstilskudd (vedlagt).

4.1.4 Registreringsrutiner for elever som mister retten til særskilt språkopplering

Elever som har særskilt språkopplering og mister retten etter et nytt vedtak avsluttes i Extens. Dette gjøres i Diverse fliken i Extens ved at man setter NEI på grunnleggende norsk (særskilt norskopplæring), og NEI på morsmålsopplæring eller tospråklig fagopplæring. Det må også sendes melding om dette på e-post til befo@bergen.kommun.no

4.1.5 Registreringsrutiner for elever som går i innføringsskoler

Se skjema under for eksempel på hvordan innføringselever skal registreres i Extens

befo@bergen.kommune.no

20. mai 2015

Oversikt over ressurstildeling og elever i ulike grupper

I diversefliken til elevene finner dere nå feltet «Forsterket/innføring».
Slik fylles det ut for en innføringselev (U for u-trinn, B for B-trinn)

Her kan dere se om alle elever er registrert riktig.

Trykk F11 for feltvalg. Velg *Innføringselever fra Lagret feltvalg.

Feltet Nærskole fylles ut med innføringsskolen først, deretter nærskolen (om det er en annen). Feltet Innføringsklasse markeres med Innføring U (ungdomsskoler) eller Innføring B (barneskoler)

Enhet	Utdanning	P	Morsmål	Basisgruppe	Fo	E	Grunnleggende norsk	Morsmål/tospr. oppl.	Kartlagt - dato	Nærskole	Innføringsklasse
SU-LYN	10	☒	Spensk	10A	☒	JA	JA	TILDELTE_2014-15	2014-01-16	Lynghaug	Innføring U
SU-LYN	10	☒	Somalisk	10E	☒	JA	JA	TILDELTE_2014-15	2014-01-22	Lynghaug	Innføring U
SU-LYN	10	☒	Kroatisk	10E	☒	JA	JA	S	NY	Lynghaug Nattland	Innføring U
SU-LYN	10	☒	Dari	10A	☒	JA	JA	TILDELTE_2014-15	NY	Lynghaug Gimle	Innføring U
SU-LYN	8	☒	Portugisisk	8A	☒	JA	JA	S	NY	Lynghaug Ditun	Innføring U
SU-LYN	8	☒	Filippinsk - Tagalog	8A	☒	JA	INGEN LÆRER	INGEN LÆRER	NY	Lynghaug Storevot	Innføring U
SU-LYN	8	☒	Filippinsk - Tagalog	8A	☒	JA	INGEN LÆRER	INGEN LÆRER	NY	Lynghaug Slåtthaug	Innføring U
SU-LYN	8	☒	Rumensk	8B	☒	JA	JA	TILDELTE_2014-15	2014-05-20	Lynghaug Ditun	Innføring U
SU-LYN	9	☒	Somalisk	9E	☒	JA	JA	TILDELTE_2014-15	2014-01-16	Lynghaug Gimle	Innføring U
SU-LYN	9	☒	Somalisk	9A	☒	JA	JA	TILDELTE_2014-15	2014-01-16	Lynghaug Gimle	Innføring U
SU-LYN	9	☒	Filippinsk - Tagalog	9E	☒	JA	INGEN LÆRER	INGEN LÆRER	NY	Lynghaug Slåtthaug	Innføring U
SU-LYN	9	☒	Somalisk	9B	☒	JA	JA	TILDELTE_2014-15	NY	Lynghaug Gimle	Innføring U

4.1.6 Registreringsrutiner for elever som går ut av innføringsskoler

Innføringsskoler registrerer elever ut av innføringsklasse ved å skrive UT og dato i feltet Forsterket/innføring. Se eksempel under. Det må også sendes melding til befo@bergen.kommune.no

Skolemelk	<input type="text"/>	Gjestelev	<input type="text"/>
Grunnleggende norsk	JÅ	Nærskole	MØH CHR
Morsmål/tospr.oppl.	TILDELT_2015-16	Kartlagt - dato	NY
Vedtaksdato grn/mta	<input type="text"/>	Startdato innføring	2015-08-17
Forsterket/Innføring	UT 2016-05-09	Samtykket til bilde	JÅ
Morsmålkode	Arabisk_005	Målform	<input type="text"/>
Morsmålkode ISO	ARA_Arabic		
Kontaktlærer	< Ingen >		
E-post (Privat)	<input type="text"/>		

4.1.7 Registreringsrutiner for elever som blir overført fra en annen skole eller fra innføringsskoler

Skoler som får elever overført fra en annen skole, enten dette er i forbindelse med ordinær overgang fra barne- til ungdomstrinn, fra innføringsskoler, eller elever som bytter bosted, må sørge for at elevene registreres i Extens innen registreringsfristen. Veiledning ligger på [personalrommet/skole/infoskriv](#)> Minoritetsspråklige elever og [BEFO](#). (Se Extens - Språklige minoriteter). Det er viktig at Diverse-fliken i Extens er riktig utfylt. Her følger man samme prosedyrer som for nye elever. Elever som registreres etter søknadsfristen må det også sendes melding om til befo@bergen.kommune.no

4.1.8 Registrering i Extens for elever som ikke har mottatt personnummer

Elever som kommer til skolen uten fullstendig fødselsnummer skrives inn på følgende måte: Ta utgangspunkt i fødselsdatoen. Legg til 40 på dagen. De fem siste sifrene blir:

Jente: 88888

Gutt: 77777

Dame: 44444

Mann: 33333

Eksempler:

Jente født 25.06.2007: 65060788888

Gutt født 05.12.2008: 45120877777

Dame født 31.10.1969: 71106944444

Mann født 12.10.1965: 52106533333

Skulle det vise seg at en ny elev har samme fødselsdato som en annen registrert elev, skal den som registrerer eleven føye til 2-tallet etter fire 8888 eller fire 7777. Da vil det se slik ut: 65060788882 – 45120877772.

Når eleven får tildelt et ordinært personnummer sendes det en e-post til fagsystemer.skole@bergen.kommune.no med elevens navn og trinn. Fagavdeling oppdaterer deretter i Extens.

4.2 Utmeldingsrutiner

Utmelding av undervisningen midt i skoleåret kan bare skje på grunn av flytting eller etter

ønske fra elev/foresatte. Send en e-post om dette til befo@bergen.kommune.no. E-posten må inneholde elevens navn og fødselsdato. Endring av feltet "morsmål/tospr.oppl." og "Grunnleggende norsk" i Extens der det står TILDELT eller JA skal ikke gjøres på skolen. Ved utmelding av elever som står som søker og som ikke har fått tildelt undervisningstimer, kan skolen endre status på fra S til NEI i Diverse-fliken i Extens.

4.3 Klagebehandling

Rektors vedtak etter § 2-8 er et enkeltvedtak med klagerett, etter forvaltningsloven. I henhold til forvaltningsloven § 16 første ledd skal parten (elevens foresatte) varsles før enkeltvedtak treffes, og gis anledning til å uttale seg. Uttalefristen er 2 uker slik at foresatte kan ivareta sin rett. Når vedtak fattes, må det samtidig gis skriftlig begrunnelse. Det må også opplyses om klageretten. Klagefristen settes til tre uker fra vedtaket mottas. Skolen ved rektor skal sørge for at foresatte blir opplyst om klagerett, frister for saksbehandling, anke nivå og dokumentasjon for avgjørelse. I dette tilfellet gjelder det om eleven har tilstrekkelig kompetanse i norsk for å kunne følge ordinær undervisning.

Begrepet "tilstrekkelig kompetanse i norsk" brukes her om den kompetanse i norsk som er nødvendig for å følge ordinær opplæring i samtlige fag.

Skolen blir første behandlingsinstans for en klagesak. Dokumentasjon sendes til Fagavdeling barnehage og skole, som behandler klagen og ev. sender den videre til Fylkesmannen som avgjør retten etter paragraf 2-8 i opplæringsloven.

Følgende dokumentasjon skal vedlegges:

- a. Skolens forvarsel
- b. Foresattes eventuelle uttalelse til skolens forhåndsvarsel
- c. Skolens begrunnede enkeltvedtak
- d. Foresattes begrunnede klage
- e. Skolens dokumentasjon: Kartleggingsresultater med dokumentasjon og oppsummering av kartleggingsresultater

Bruk mal for Oversendelse av klage på vedtak om særskilt språkopplæring.

4.4 Tilsetting av tospråklig faglærer- morsmålslærer

For å få fast tilsetting som tospråklig faglærer/morsmålslærer med utdanning og praksis fra utlandet, må lærerne ha godkjent lærerutdanning og yrkesgodkjenning fra Utdanningsdirektoratet.

Mer informasjon om generell godkjenning av utdanning, både nivået og omfanget, antall studiepoeng og akademisk grad i forhold til norske grader tall, ta kontakt med [Nokut](#). Ta kontakt med [utdanningsdirektoratet](#) for godkjenning av yrkeskvalifikasjoner.

4.5 Innkjøp av læremidler til morsmåls- og fagopplæring på morsmål

I de språkene hvor det finnes flere lærere, må de sammen blir enige om valg av felles læremidler. Lærerne velger en innføringsskole som får ansvar for å bestille. I de språkene der det kun er en morsmålslærer, tar vedkommende kontakt med sin innføringsskole for å bestille læremidler. Ta kontakt med fagavdelingen for å få informasjon om innkjøpsrutiner. Innføringsskoler får refusjon ved slutten av kalenderåret mot dokumentasjon.

4.6 Timeplaner for tospråklig faglærer - morsmålslærer

Innføringsskoler skal godkjenne, legge inn og holder oppdatert timeplaner for morsmålslærerne på S:/skole/befo/timeplaner 2018-2019. Benytt malen som ligger i mappen. Dette gjøres for at alle skoler skal kunne finne ut hvor de ulike tospråklige faglærer befinner seg i løpet av en uke. Budsjettjustering for morsmålslærere kan bli holdt tilbake i påvente av at timeplanene er lagt inn på S- området.

5. Ekstra tildelinger

5.1 Midler til lavterskeltilbud

Skoler som har minoritetsspråklige elever kan søke midler til lavterskeltilbud.

Lavterskeltilbudet er tenkt for minoritetsspråklige elever som er i en vanskelig livssituasjon. Det gjelder blant annet for nyankomne elever med lite eller ingen skolegang, elever uten lese- og skriveferdigheter som kommer sent i skoleløpet, eller traumatiserte elever som ikke har blitt utredet av PPT.

Denne ressursen gjelder ikke for elever som får hjelp av PPT eller får tildelt toppressurs.

Søknadsfristen er satt til 2. mai hvert år.

Søknad skal inneholde en beskrivelse av elevens behov, antall timer og hvordan tildelt ressurs er tenkt brukt.

Søknads sendes til Fagavdeling barnehage og skole

Postboks 7700

5020 Bergen

5.2 Hjem-skolesamarbeid

Skoler som har minoritetsspråklige elever kan søke midler til å sette i gang ulike tiltak som kan bidra til å styrke hjem-skole samarbeid med minoritetsspråklige foreldre.

Vi oppfordrer skolene til å samarbeide med andre skoler.

Søknadsfristen er satt til 2. mai hvert år.

Søknadsskjema og skjema for sluttrapport følger vedlagt. Skolene som har fått tildelt midler forrige skoleår vedlegge ved søknad sluttrapporten.

Søknad sendes til Fagavdeling barnehage og skole

Postboks 7700

5020 Bergen

6. Veiledning i migrasjonspedagogikk

Kontakt Befo@bergen.kommune.no for spørsmål om:

- Elevregistrering
- Tildeling av ressurs til særskilt norskopplæring, morsmål og tospråklig fagopplæring
- Informasjon om nyankomne elever og plass i innføringsklasse

Kontakt migped@bergen.kommune.no

- Pedagogisk veiledning: Begynneropplæring, kartleggingskompetanse, særskilt norskopplæring, morsmål og tospråklig fagopplæring
- Kurs
- Fagsamlinger
- Hospitering
- Modellering

7. Begrepsdefinisjoner

Andrespråk

Språk som en person ikke har som førstespråk, men som vedkommende lærer eller har lært i et miljø der det er i allmenn bruk som dagligspråk.

Andrespråksdidaktikk

Undervisningslære/praktisk pedagogikk rettet mot barn og elever som ikke har majoritetsspråket (norsk) som førstespråk. Brukes både om opplæring i et andrespråk, for eksempel norskopplæring for innvandrere, og i situasjoner der et andrespråk er opplæringspråk for andre fag, for eksempel matematikkundervisning tilpasset elever med norsk som andrespråk.

Begynneropplæring i norsk

Det første møtet med det norske språket.

Førstespråk

En persons muntlige, eventuelt også skriftlige, hovedspråk. Førstespråk er som oftest synonymt med morsmål.

Fremmedspråk

Fremmedspråk er et språk som ikke er en persons førstespråk og som vedkommende lærer eller har lært utenfor miljøer hvor det er i allmenn bruk som dagligspråk.

Flerspråklig

En person som er vokst opp med to eller flere språk og som identifiserer seg med disse språkene og/eller en person som identifiserer seg med flere språk og bruker flere språk i sin hverdag, selv om språkbeherskelsen ikke er like god på alle språk.

Innføringsklasse i Bergen

Et opplæringstilbud for nyankomne minoritetsspråklige elever i en innføringsskole. Opplæringstilbudet består av begynneropplæring i norsk og tospråklig fagopplæring. Eleven går gradvis over til ordinær opplæring. Innføringsklasse har ulike navn: Velkomstklasse, Startklasse og Iklasse. Dette er interne navnevalg på skolen.

Innføringskoler Bergen

Det er de skolene som har et innføringstilbud for nyankomne elever og har personal-, administrativt og pedagogisk ansvar for morsmålslærer/tospråklig faglærer. Fra 01. august 2015 har Bergen kommune innføringstilbud på 12 innføringsskoler. 7 innføringsskoler på barnetrinnet, Seljedalen, Skjold, Slettebakken, Møhlenpris, Ny Krohnborg, Nygårdslien og Ytre Arna skole. På ungdomstrinnet 5 innføringsskole, Hop, Lynghaug, Olsvik, Rothaugen og Åstveit.

Minoritetsspråklige elever

Med minoritetsspråklige elever i grunnopplæringen forstår vi barn, unge og voksne som har et annet morsmål enn norsk eller samisk. I denne sammenhengen brukes begrepet om elever i 1.–10. trinn i grunnskolen og videregående opplæring, samt voksne deltagere innenfor grunnskoleopplæringens område.

Migrasjonspedagogikk

Migrasjonspedagogikk er den del av pedagogikken som er opptatt av migrasjon og setter fokus på pedagogiske konsekvenser av migrasjonsprosessen i opplæring.

Migrasjonspedagogikken omfatter både kunnskaper, ferdigheter og holdninger som er nødvendig for å gi opplæring av barn, ungdom og voksne i et flerkulturelt samfunn. Migrasjonspedagogikken er en tverrfaglig fagdisiplin, der språkfag, samfunnsfag, realfag og pedagogikk søkes integrert i en helhetlig tenkning. (F.Bulnes)

Morsmål

Morsmål er språket som snakkes i kommunikasjon med barnet i barnets hjem, enten av begge foreldrene eller av den ene av foreldrene. Et barn kan derfor ha flere morsmål.

Særskilt norskopplæring

Et tilpasset opplæringstilbud for minoritetsspråklige elever som har et annet morsmål enn norsk og samisk. Skoleeier kan velge Læreplan i grunnleggende norsk eller en annen plan. Bergen kommune følger Læreplan i grunnleggende norsk for språklige minoriteter.

Tospråklighet

En person som er vokst opp med to førstespråk og som behersker begge språkene like godt, eller en person som i sin hverdag bruker to språk og identifiserer seg med begge, selv om ikke språkbeherskelsen er like god på begge språk.

Tospråklig fagopplæring

Fagopplæring på morsmålet eller på tilrettelagt norsk

Fagopplæring med andrespråkstilnærming blir bruk som synonym til fagopplæring på tilrettelagt norsk.

Tospråklig faglærer

Det brukes også benevnelse morsmålslærer.

8. Viktige linker

Informasjon fra Bergen kommune:

Personalrommet BEFO:

<https://www.bergen.kommune.no/aktuelt/personalrommet/9421>

Infoskriv fra Bergen kommune:

<https://www.bergen.kommune.no/aktuelt/personalrommet/9417/9420>

Læringsressurs:

<http://www.zmekk.no>

<http://www.morsmal.no/no/>

Utdanningsdirektoratet:

Minoritetsspråklige i barnehage og skole: <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/minoritetsspraklige/>

Regelverk for minoritetsspråklige elever: <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/minoritetsspraklige/regleverk-som-gjelder-spesielt-for-minoritetsspraklige/>

Video om regelverk som gjelder minoritetsspråklige:

<https://mediasite.uit.no/Mediasite/Play/4b9234de6ff2491a813b92d481dc3dd81d?catalog=96e7353a-a1b7-47ca-a424-521b557e08dd>

Godkjenning av utenlandsk utdanning: <https://www.udir.no/kvalitet-og-kompetanse/utenlandsk-utdanning/>

Nasjonal senter for flerkulturell opplæring – NAFO

<http://nafo.hioa.no/grunnskole/>

BEFO på Facebook:

<https://www.facebook.com/pages/BEFO/305659862830745?ref=hl>

Vedlegg

Søknadsskjema for hjem - skole samarbeid

Søknadsskjema sendes til : Fagavdeling barnehage og skole – Postboks 7700 –
5020 Bergen

Skolens navn	
Kontaktperson: <i>(Navn, epostadressen, tlfnr.)</i>	
Navn på prosjektet	
Økonomi : Søknadsbeløp	
Egne midler	
Budsjettramme totalt	
Prosjekt mål <i>(Hva ønsker skolen å oppnå?)</i>	
Delmål <i>Målene som er nødvendig for å kunne oppnå prosjekt mål</i>	
Tiltak <i>Aktiviteter som er nødvendig for å kunne oppnå delmål</i>	
Målgruppe	
Organisering av prosjektet	
Framdriftplan med milepæler	
Gjennomføringsfase	
Plan for evaluering: <i>(Ansvar, tidspunkt, metode..)</i>	
Etterarbeid. <i>(Plan for implementering av gode erfaringer gjennomført i prosjektet.</i>	
Dato:	Rektor :

Søknadsskjema for private skoler med rett til statstilskudd

Skole:							ELEVER FRA SPRÅKLIGE MINORITETER		Kartlagt dato	Vedtaks dato
	Etternavn	Fornavn	Kjønn G = gutt J = jente	Fødselsn ummer (dato, måned, år)	Årstrinn 2014/ 2015	Elevens morsmål	Særskilt norsk J = JA N = NEI	Tospråklig opplæring S = SØKER N = NEI		
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										
11										
12										
	Dato							Underskrift rektor:		

Skjemaet sendes til Bergen kommune, Fagavdeling barnehage og skole:

Bergen kommune
Postboks 7700
5020 Bergen